

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ: 35/68

Περί των όρων ιδρύσεως και λειτουργίας εργαστηρίων, εργοστασίων και αποθηκών εκρηκτικών υλών.

(ΦΕΚ 284/Α/3-12-68)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Γενικά διατάξεις

Άρθρον 1

Αντικείμενον

1. Εις τας διατάξεις του παρόντος Νομοθετικού Διατάγματος υπάγονται:

- α) Άπαντα τα εργοστάσια και εργαστήρια τα παράγοντα ακάπνους πυρίτιδας, καψύλλια, πυροκροτητάς, δυναμίτιδας (μετά ή άνευ Νιτρογλυκερίνης), ως και τα Εργοστάσια Πυρομαχικών.
 - β) Άπαντα τα προϊόντα των ανωτέρω εργοστασίων και εργαστηρίων, άτινα εφεξής χαρακτηρίζονται ως «εκρηκτικά ύλαι».
 - γ) Αι αποθήκαι εκρηκτικών υλών, ως και αι εγκαταστάσεις αδρανοποιήσεως πυρομαχικών.
2. Δεν υπάγονται εις τας διατάξεις του παρόντος Νομοθετικού Διατάγματος;
- α) Τα εργοστάσια, εργαστήρια επιθεωρήσεως και ανασκευής πυρομαχικών αυτών.
 - β) Αι αποθήκαι αι ευρισκόμεναι εντός μεταλλευτικών και λατομικών εγκαταστάσεων.

Άρθρον 2

Άδεια

Διά την εγκατάστασιν, επέκτασιν, διαρρύθμισιν και λειτουργίαν εργοστασίων, εργαστηρίων και αποθηκών εκρηκτικών απαιτείται άδεια εκδιδομένη υπό του Υπουργείου Βιομηχανίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Γενικά μέτρα ασφαλείας δι' άπαντα τα εργοστάσια, εργαστήρια και αποθήκας εκρηκτικών υλών.

Άρθρον 3

Τρόπος κατασκευής κτισμάτων, διαρρύθμισις χώρων και γηπέδων

- 1.α) Αι εγκαταστάσεις εκρηκτικών υλών κατασκευάζονται εις χώρους ευρισκομένους μακράν κατοκημένων περιοχών, (ως λεπτομερώς εν άρθρω 16 καθορίζεται).
 - β) Τα επί μέρους κτίρια, δέον να είναι διατεταγμένα καταλλήλως και εις τοιαύτας αποστάσεις απ' αλλήλων ώστε εις περίπτωσιν εκρήξεως ή πυρκαϊάς εκρηγνυομένης εις εν εξ αυτών να μη δύναται να προκληθή σοβαρά ζημία εις το πλησιέστερον εκ τούτων.
 - γ) Τα κτίρια εις τα οποία εκτελούνται επικίνδυνoi εργασίαι δεν πρέπει να έχουν ορόφους ή υπόγεια, πλην των περιπτώσεων καθ' ας λειτουργικοί λόγοι επιβάλλουν την κατασκευήν πολυωρόφων κτιρίων (κτίρια νιτρώσεων, κλπ.).
2. α) πασαι αι εγκαταστάσεις εκρηκτικών υλών περιφράσσονται καθ' όλην την έκτασιν αυτών κατά τρόπον αποκλείοντα την είσοδον προσώπων ή ζώων. Το ύψος της περιφράξεως θα είναι 1,80 μέτρα τουλάχιστον, να γίνεται δε αύτη ή διά μονίμου δικτυωτού πλέγματος, ή δια τοιχοποιίας.
- β) Η ασφάλεια της εγκαταστάσεως να ενισχύηται διά φωτισμού κατά την νύκτα, ως και διά φυλάκων κινητών ή μη, καθ' άπαν το εικοσιτετράωρον.
- γ) Εις περιπτώσεις μεγάλων εργοστασίων, να υπάρχουν φύλακες, οίτινες θα διέρχωνται υποχρεωτικώς κατά τακτά διαστήματα κατά την νύκτα έξωθι επικινδύνων συνεργείων, της διελεύσεώς των πιστοποιουμένης δια σημάνσεως ειδικών ωρολογίων φυλάκων.

δ) Να υφίστανται δύο θύραι εισόδου εις το εργοστάσιον, εις διαφορετικές πλευράς της περιφράξεως, εκάστης των οποίων το πλάτος θα είναι τουλάχιστον πέντε μέτρα.

ε) Εσωτερικόν οδικόν δίκτυον να καλύπτη άπαντα τα σημεία του Εργοστασίου, εις τα οποία υπάρχουν εγκαταστάσεις ή κτίρια.

3. Τα κτίρια και αι αποθήκαι εις α επεξεργάζονται ή αποθηκεύονται εκρηκτικά υλικά δέον να είναι κατασκευασμένα εξ ελαφρών, ευθρύπτων υλικών, στερεάς όμως κατασκευής (π.χ. τοιχοποιία εξ οπτοπλινθοδομής, κισηροσιμέντου, στέγη εξ αμιαντοτσιμέντου κλπ.). Εκτός της ελαφράς κατασκευής στέγης, να υφίσταται πάντοτε ψευδοροφή εκ πλακών ξυλοπολτού ή φύλλων αλουμινίου ή άλλων παρομοίων υλικών.

4. α) Κτίρια εις τα οποία γίνεται επεξεργασία εκρηκτικών υλών ή εναποθηκεύονται έτοιμα προϊόντα ή πρώται υλικά αίτινες χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνοι, να περιβάλλονται διά φυσικών ή τεχνητών αναχωμάτων μέχρις ύψους τουλάχιστον ημίσεως μέτρου άνωθεν της στέγης.

β) Τα τεχνητά αναχώματα τομής ισοσκελούς τραπεζίου, δέον να έχουν πλάτος κατά την στέγην των τουλάχιστον 0,5 μ. Καθ' όλην την εσωτερικήν περίμετρον των αναχωμάτων να κατασκευάζονται τοιχεία εξ ωπλισμένου σκυροδέματος, ύψους τουλάχιστον ενός μέτρου, διά την υποστήριξιν αυτών.

γ) Αι θύραι των συνεργείων και αι προσπελάσεις διά των αναχωμάτων, δέον να κατασκευάζονται επί διαφορετικών αξόνων.

5. α) Οι επικίνδυνοι χώροι να έχουν εξόδους κατανεμημένας κατά τρόπον ώστε να είναι δυνατή η ταχεία έξοδος του προσωπικού εις περίπτωσιν κινδύνου. Αι έξοδοι επ' ουδενί λόγω επιτρέπεται να εμποδίζονται δι' υλικών ή οιωνδήποτε αντικειμένων.

β) Ο αριθμός των εξόδων, όστις δεν θα είναι κατώτερος των δύο, πρέπει να υπολογίζεται με βάση μία έξοδος ανά 5 άτομα.

γ) Αι θύραι, ων το πλάτος, δέον να είναι τουλάχιστον 0,80 μέτρα πρέπει να ανοίγουν μόνον προς τα έξω. Το άνοιγμα από το εσωτερικόν δέον να γίνηται δι' απλής ωθήσεως.

δ) Ουδεμία επικίνδυνος εργασία επιτρέπεται να γίνηται εις απόστασιν μεγαλύτεραν των 10 μέτρων από μίαν έξοδον.

6. Τα παράθυρα κατασκευαζόμενα ανά δύο έναντι αλλήλων πρέπει να δύνανται να ανοίγουν ευκόλως εκ των έσω προς τα έξω, ώστε εις περίπτωσιν ανάγκης να επιτρέπουν την ταχείαν έξοδον του προσωπικού. Εις χώρους εις ους είναι δυνατόν αι ηλιακαί ακτίνες να προκαλέσουν αλλοίωσιν των εντός αυτών υλών, ή να εμποδίσουν την άνετον εργασίαν επιβάλλεται η κατασκευή εξωτερικής σκιάδος ή η βαφή των υαλοπινάκων.

7. Εις περίπτωσιν κατασκευής πολυώροφου κτιρίου της περιπτώσεως του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου επιβάλλεται η κατασκευή εξωτερικών κλιμάκων ή ετέρων σωστικών μέσων εξυπηρετούντων την άμεσον εκκένωσιν του κτιρίου εκ του προσωπικού, εις περίπτωσιν κινδύνου.

8. Πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερα μέριμνα διά την εκλογήν του καταλλήλου υλικού επιστρώσεως δαπέδων και εσωτερικών τοίχων, σκελετών, ορόφων, ώστε να προλαμβάνεται επικίνδυνος αντενέργεια εις περίπτωσιν επαφών, κρούσεων, τριβών μετά των δαπέδων, τοιχωμάτων, σκελετών και οροφών εντός χώρων εις ους γίνονται επικίνδυνοι εργασίαι.

Άρθρον 4

Κίνησις Φωτισμός-Θέρμανσις-Επικοινωνία

1. Εις περιπτώσεις υπάρξεως ηλεκτροκινητήρων προοριζομένων διά την κίνησιν μηχανών, επεξεργασίας εκρηκτικών υλών, πρέπει οι κινητήρες να είναι απολύτως στεγανού τύπου, τοποθετημένοι εντός ιδιαίτερου διαμερίσματος η δε κίνησις να μεταδίδεται διά αξόνων μέσω του διαχωριστικού τοίχου. Η ηλεκτρική εγκατάστασις αυτών, δέον να είναι στεγανού τύπου. Εις ωρισμένα μηχανήματα είναι δυνατόν, κατόπιν αδείας του Υπουργείου Βιομηχανίας, να τοποθετούνται κινητήρες επί των μηχανημάτων. Εις την περίπτωσιν ταύτην, τόσον οι ηλεκτροκινητήρες, όσον και η ηλεκτρική εγκατάστασις αυτών, δέον να είναι αντεκρηκτικού τύπου.

2. α) Τα κτίρια ένθα γίνεται η επεξεργασία εκρηκτικών υλών διαιρούνται ως προς τον φωτισμόν αυτών, εις 3 κατηγορίας;

Α. Κτίρια άνευ ατμών γενικώς ή κόνεων ευφλέκτων.

Β. Κτίρια μετ' ατμών οξέων μη ευφλέκτων, υγρασίας και άνευ κόνεων ευφλέκτων.

Γ. Κτίρια μετ' ατμών ευφλέκτων ή κόνεων ευφλέκτων.

β. Εις τας περιπτώσεις Α και Β η ηλεκτρική εγκατάστασις επιβάλλεται να είναι στεγανή, διά χρησιμοποίησεως εξωτερικών ηλεκτρικών καλωδίων, καταλλήλων διατομών και ηλεκτρικών φώτων τελείως κεκαλυμμένων, στεγανών.

γ) Εις την περίπτωσιν Γ ουδεμία ηλεκτρική εγκατάστασις εσωτερική επιτρέπεται, παρά μόνον εξωτερική τοιαύτη. Εις ειδικάς περιπτώσεις δύναται να επιτραπή υπό της αρμοδίας Υπηρεσίας εσωτερική ηλεκτρική εγκατάστασις, αντικρηκτικού τύπου.

δ) Αι γραμμαί διανομής ηλεκτρικής ενεργείας εντός του γηπέδου Εργοστασίου, δέον να είναι υπόγειοι, απαγορευομένης της κατασκευής εναερίων γραμμών ή και της διελεύσεως τοιούτων υψηλής ή χαμηλής τάσεως.

ε) Η έξοδος των καλωδίων εκ του εδάφους, δέον να προστατεύηται διά χαλυβδοσωλήνος μέχρις ύψους 1,80 όπου και θα τοποθετήται γενικός διακόπτης, διακόπτων άπαντας τους πόλους.

3. Η θέρμανσις των χώρων εντός των οποίων γίνεται επεξεργασία εκρηκτικών υλών πρέπει να γίνηται μόνον διά κυκλοφορίας θερμού ύδατος, ή ατμού ή δια προσαγωγής θερμού αέρος, απαγορευομένης της χρήσεως ηλεκτρικών ή άλλου είδους θερμαστρών.

4. Τα υλικά ως και τα εργαλεία πάσης φύσεως, τα οποία χρησιμοποιούνται εντός των χώρων εις τους οποίους εκτελούνται επικίνδυνοι εργασίαι, δεν πρέπει να δίδουν αφορμήν εις την παραγωγήν σπινθήρων, προελεύσεως μηχανικής ή ηλεκτρικής. Επίσης να μη δημιουργούν τριβάς δυναμένας να προκαλέσουν επικίνδυνον άνοδον της θερμοκρασίας.

Άρθρον 5 Μηχανικά Εγκαταστάσεις

1. Αι μηχανικά εγκαταστάσεις αι χρησιμοποιούμεναι διά την κατασκευήν, ανάμιξιν και βιομηχανικήν επεξεργασίαν των εκρηκτικών υλών, εφ' όσον είναι προελεύσεως αλλοδαπής, δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν εάν δεν συνοδεύονται υπό πιστοποιητικού του κατασκευάσαντος αυτάς εργοστασίου, εις ο θα περιγράφονται λεπτομερώς αι συνθήκαι ασφαλείας λειτουργίας αυτών.

2. Εις περιπτώσεις χρησιμοποίησεως εγκαταστάσεων ημεδαπής κατασκευής, απαιτείται η προσκόμισις εις την αρμοδίαν Υπηρεσίαν του Υπουργείου Βιομηχανίας, βεβαιώσεως του κατασκευαστού μετά σχεδιαγράμματος περί της καταλληλότητος αυτών.

Άρθρον 6 Πρώται ύλαι

1. Αι πρώται ύλαι αι χρησιμοποιούμεναι διά την κατασκευήν εκρηκτικών υλών, δέον να ελέγχωνται προ της χρησιμοποίησεώς των, ως προς την καθαρότητα αυτών και ως προς την τήρησιν των όρων των προδιαγραφών των.

2. Αι πρώται ύλαι μεταφέρονται εντός καταλλήλων δοχείων εις τα συνεργεία επεξεργασίας εις μικράς ποσότητας και πάντως εις ουχί μεγαλυτέρας των δύο δόσεων, ήτοι της μιας υπό επεξεργασίαν και της ετέρας προς επεξεργασίαν.

Άρθρον 7 Υπολείμματα

1. α) Εκρηκτικά ύλαι έχουσαι διασκορπισθή εις το δάπεδον κατά την διάρκειαν της εργασίας, να εξουδετερούνται αμέσως ή να απομακρύνωνται του χώρου εργασίας.

β) Τα υπολείμματα των εκρηκτικών υλών να μη θάπτονται εντός του εδάφους, ούτε να ρίπτονται εντός ποταμιών, θαλάσσης ή τέλματος, εκτός εάν πρόκειται περί ουσιών διαλυμένων εντός του ύδατος αποσυντιθεμένων των συστατικών υπ' αυτού, εν ανάγκη και κατόπιν καταλλήλου επεξεργασίας.

γ) Τα υπολείμματα να φυλάσσωνται κεχωρισμένως μέχρι αποτελεσματικής καταστροφής αυτών.

δ) Ύλαι εκπυρσοκροτούσαι, ως τα εκρηκτικά καψύλλια, εμπυρεύματα, καψύλλια όπλων και φυσίγγια με διάταξιν συσκευής δι' ανάφλεξιν, δεν επιτρέπεται να αναμιγνύωνται με τα υπολείμματα των εκρηκτικών υλών.

2. α) Αι αχρησιμοποίητοι εκρηκτικά ύλαι, τα υπολείμματα, ως και τα συλλεγόμενα ειδη καθαρισμού, να καταστρέφονται κεχωρισμένως και κατά μικράς ποσότητας εις βραχεία χρονικά διάστήματα.

- β) Όταν η καταστροφή αυτών γίνεται διά καύσεως, ο τόπος της εστίας πρέπει να είναι όσο το δυνατόν μακρύτερον των χώρων ένθα ευρίσκονται ή επεξεργάζονται αι εκρηκτικά ύλαι. Η τοποθέτησις εις την πυράν και η ολοσχερής καταστροφή να εκτελούνται υπό την εποπτείαν ειδικού.
- γ) Παν κατάλληλον μέτρον να λαμβάνηται διά την ολοσχερή και άνευ κινδύνου καταστροφήν των υπολειμμάτων.

Άρθρον 8 Ενδύματα εργασίας

1. α) Το προσωπικόν το χρησιμοποιούμενον εις επικινδύνους εργασίας να φέρη τα ειδικά ενδύματα εργασίας και να αλλάζη και καθαρίζη ταύτα περιοδικώς, ίνα ουδέποτε ταύτα εμποδίζωνται επικινδύνως.
- β) Εις τα μέρη εργασίας όπου υφίσταται κίνδυνος πυρκαϊάς, δέον όπως διατίθενται διά το προσωπικόν αλεξίπυροι ενδυμασίαι. Το προσωπικόν δέον κατά την διάρκειαν της εργασίας του να φέρη υποδήματα απηλλαγμένα μεταλλικών μερών.
- γ) Το προσωπικόν το απασχολούμενον εις χώρους, ένθα υφίστανται υλικά εξαμιζόμενα, ή κονιώδη, δέον να φέρη καλύπτρας αι οποίαι να καλύπτουν ερμητικώς την κόμην.
2. Τα εργαστήρια εις τα οποία εκτελούνται επικίνδυνoi εργασίαι, πρέπει να διατηρώνται συνεχώς εις κατάστασιν αυστηράς καθαριότητος.

Άρθρον 9 Μέτρα κατά της πυρκαϊάς

1. Αι περίξ των συνεργείων περιοχαί να εκθαμνώνται τελείως και εις ακτίνα 20 μ.τουλάχιστον από του εξωτερικού τοίχου του συνεργείου, τα δε προϊόντα της εκθαμνώσεως πάραυτα να μεταφέρονται μακράν.
2. α) Τα συνεργεία εις τα οποία γίνεται χειρισμός κόνεων ή μιγμάτων, υποκειμένων εις ανάφλεξιν (π.χ. πυρίτις εις έλαστρα κλπ,) να έχουν άνωθεν αυτών δεξαμενάς καταιονισμού ύδατος, αι οποίαι να δύνανται να χρησιμοποιηθούν διά χειροκινήτων ή άλλων μηχανισμών ευρισκομένων εντός ή και εκτός των συνεργείων.
- β) Τα εργοστάσια δυναμιτίδων δέον όπως διαθέτουν πλήρη και επαρκή υδραυλικήν εγκατάστασιν πυροσβέσεως καλύπτουσιν πάσας τας εγκαταστάσεις διά σωληνώσεων διαμέτρου κατ' ελάχιστον δύο ιντσών και εξασφαλίζουσιν ύδωρ άφθονον πίεσεως 5 ατμοσφαιρών εις κρουνούς ευρισκομένους εις απόστασιν 10 μέτρων εκ των κτιρίων. Εφ' όσον η πίεσις αύτη δεν επιτυγχάνεται διά της υψομετρικής διαφοράς της δεξαμενής, δέον όπως αύτη εξασφαλίζηται διά χρησιμοποιήσεως αντλιών, ευρισκομένων ανά πάσαν στιγμήν εν ετοιμότητι.
- γ) Έξωθεν των επικινδύνων συνεργείων να υφίσταται κιβώτιον ερυθρού χρώματος περιέχον πυροσβεστικόν σωλήνα μήκους τουλάχιστον 10 μέτρων.
- Εις επικαίρους θέσεις του εργοστασίου να εγκαθίστανται πυροσβεστικά μέσα, ήτοι δοχεία περιέχοντα άμμον ξηράν, σκαπανικά εργαλεία, πυροσβεστήρας αφρού ή κόνεως, ως και σήμαντρα αγγελίας κινδύνου.

Άρθρον 10 Προφύλαξις εκ κεραυνών και στατικού ηλεκτρισμού

1. α) Αλεξικέραυνα δέον να τοποθετώνται απαραίτητως εις τας αποθήκας ετοιμών προϊόντων των εργοστασίων, ως και εις τας εγκαταστάσεις νιτρώσεως γλυκερίνης και εις τας αποθήκας νιτρογλυκερίνης.
- β) Αι εγκαταστάσεις αλεξικεραυνών δέον να γίνωνται υπό ειδικών επιστημόνων ή τεχνικών, οι οποίοι θα αναλαμβάνουν και την συντήρησιν αυτών, ως και την ανά εξάμηνον ωμομέτρησιν της εγκαταστάσεως, η οποία θα αναγράφεται εις το βιβλίον συντηρήσεως του Εργοστασίου.
2. Εις συνεργεία ένθα γίνεται επεξεργασία κονιωδών υλών, δέον να εγκαθίστανται επί της εξωτερικής θύρας συστήματα εκφορτίσεως στατικού ηλεκτρισμού (αλυσίδες ή πλαξ εκ χαλκού) ώστε οι εισερχόμενοι, ερχόμενοι υποχρεωτικώς εις επαφήν μετ' αυτών να εκφορτίζωνται.

Άρθρον 11 Εργασίαι συντηρήσεως και επισκευής

1. Αι εργασίες συντηρήσεως και επισκευής δεν πρέπει να πραγματοποιούνται εντός των εργαστηρίων, άτινα παρουσιάζουν κίνδυνον εκρήξεως ή εντός των παρακειμένων χώρων, ειμή κατά την απουσίαν του προσωπικού.
2. Αι επισκευαί πρέπει να γίνονται υπό την εποπτείαν του έχοντος κατά νόμον την ευθύνην της λειτουργίας και συντηρήσεως του εργοστασίου, θα καταχωρώνται δε εις το ειδικόν βιβλίον συντηρήσεως του εργοστασίου, θα καταχωρώνται δε εις το ειδικόν βιβλίον συντηρήσεως του άρθρου 3 του Β.Δ. 24 Νοεμβρίου/17 Δεκεμβρίου 1953.
3. Προ της ενάρξεως των εργασιών συντηρήσεως αι εκρηκτικά ύλαι πρέπει να απομακρύνωνται, οι δε τοίχοι, τα δάπεδα, οι χάνδακες, ως και όλα τα αντικείμενα τα ευρισκόμενα εντός των εν λόγω χώρων, πρέπει να έχουν επιμελώς καθαρισθή.
4. Αι σχισμαί εντός των οποίων αι εκρηκτικά ύλαι δύνανται να συσσωρεύωνται, θα ελέγχωνται, θα καθαρίζωνται και θα φράσσωνται επιμελώς.

Άρθρον 12 Η είσοδος εις τα Εργοστάσια

1. Η είσοδος, εις τους χώρους εις τους οποίους εκτελούνται επικίνδυναι εργασίαι, δέον να απαγορεύεται εις παν πρόσωπον ξένον προς το εργοστάσιον, πλην των εκπροσώπων Κρατικών Αρχών ή προσώπων ειδικώς εξουσιοδοτημένων παρά του Προϊσταμένου του Εργοστασίου, προκειμένου να εκτελέσουν μεταφοράν ή ετέραν συγκεκριμένης εργασίαν. Τα πρόσωπα ταύτα κατά την διάρκειαν της παραμονής των εις το εργοστάσιον, δέον να συμμορφούνται προς τας διαταγάς περί ασφαλείας.
2. Εις ώρας, καθ' ας δεν εργάζεται το εργοστάσιον άπαντες οι χώροι εργασίας δέον να είναι κλειδωμένοι.

Άρθρον 13 Πρώται Βοήθειαι

Έκαστον εργοστάσιον, δέον να έχη υγειονομικόν υλικόν πρώτων βοηθειών και απαιρητήτως τουλάχιστον δύο φορεία. Εν τουλάχιστον μέλος του προσωπικού του εργοστασίου, δέον να κατέχη στοιχειώδεις γνώσεις παροχής πρώτων βοηθειών.

Άρθρον 14 Διαταγαί

1. Έκαστον εργοστάσιον, δέον όπως εκδώση μίαν γενικήν διαταγήν περί των μέτρων ασφαλείας, η οποία κατά την αίτησιν προς χορήγησιν αδειας λειτουργίας, δέον να υποβάλληται προς έλεγχον εις την αρμοδίαν Υπηρεσίαν του Υπουργείου Βιομηχανίας. Η διαταγή αυτή μετά την έγκρισιν του Υπουργείου θα αναρτάται εις εμφανή μέρη του εργοστασίου, γεγραμμένη επί πινακίδος δι' ανεξιτήλου γραφής. Αύτη πρέπει να περιλαμβάνη πλην των άλλων;
 - α) Την απαγόρευσιν διά το προσωπικόν να καπνίζη ή να φέρη μεθ' εαυτού πυρεία ή ετέρους πυροδοτικούς μηχανισμούς, φανούς γυμνούς, υλικά πυρακτωμένα ή υποκείμενα εις αυτανάφλεξιν.
 - β) Την απαγόρευσιν διά το προσωπικόν να προσέρχηται εις εν μέρος της εργασίας, διαφορετικόν εκείνου δι' ο έχει προσδιορισθή. Με επιφύλαξιν της τηρήσεως των ειδικών διαταγών ασφαλείας, η απαγόρευσις αύτη δεν έχει εφαρμογήν διά τους εκπροσώπους των Κρατικών Αρχών, ή τον Ιδιοκτήτην, τον Τεχνικόν Διευθυντήν και τον Συντηρητήν του Εργοστασίου.
 - γ) Την υποχρέωσιν διά το προσωπικόν να φορή κατά τας ώρας εργασίας τα ειδικά ενδύματα, τας καλύπτρας, τα υποδήματα, ως και τα έτερα εξαρτήματα ασφαλείας.
 - δ) Την απαγόρευσιν διά το προσωπικόν να λαμβάνη μεθ' εαυτού εκρηκτικάς ύλας ή μίγματα αυτών.
 - ε) Την τήρησιν των μέτρων διά κυκλοφορίαν και τον καθαρισμόν του χώρου σταθμεύσεως των αυτοκινήτων πάσης φύσεως εις το εσωτερικόν του Εργοστασίου.
 - στ) Τας γενικάς οδηγίας διά την περίπτωσιν τυρκαϊάς.
2. Ειδική διαταγή ασφαλείας λαμβάνεται, αφού εγκριθή ως προηγουμένως, ήτις δέον όπως περιλαμβάνη έκαστον επικίνδυνον συνεργείον ή αποθήκην. Εκάστη τοιαύτη ιδιαίτερα διαταγή πρέπει να καθορίζη τους κανόνας ασφαλείας, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται και ιδία;
 - α) Το ανώτατον όριον των ποσοτήτων εκρηκτικών υλών ως και μιγμάτων αυτών, άτινα επιτρέπεται όπως ευρίσκωνται εντός του επικινδύνου χώρου και ενδεχομένως εις εκάστην θέσιν εργασίας.
 - β) Τον ανώτατον αριθμόν ατόμων, οι οποίοι δύνανται να χρησιμοποιηθούν εις τον χώρον εκείνον.

γ) Τα εργαλεία, άτινα δύνανται να χρησιμοποιηθούν.

δ) Τον τρόπον εργασίας και τους απαγορευομένους χειρισμούς.

ε) Την στάσιν την οποίαν, δέον να τηρήση ο επί κεφαλής και οι λοιποί εργαζόμενοι εις περίπτωσιν πυρκαϊάς, εκρήξεως, καταγίδος, απροόπτου διακοπής ρεύματος ή άλλης ενεργείας.

στ) Τας ειδικάς διατάξεις αναφορικώς με τον χώρον της εργασίας και ίδια τα προς λήψιν μέτρα διά την επί τόπου εξουδετέρωσιν ή την περισυλλογήν, διατήρησιν εν αναμονή προς εξουδετέρωσιν και καταστροφήν των υπολειμμάτων παραγωγής.

3. Αι ειδικαί διαταγαί θα αναγράφονται δι' ανεξιτήλων χρωμάτων επί πινακίδος εις το εσωτερικόν του συνεργείου. Ειδικώς έξωθι εκάστου συνεργείου ή αποθήκης και άνωθεν ή παραπλεύρως της θύρας αυτού, θα υφίσταται πινακίς διαστάσεων τουλάχιστον 30Χ40 εκ. εφ' ης θα αναγράφηται ο αύξων αριθμός του συνεργείου, ο επιτρεπόμενος αριθμός εργατών και το μέγιστον επιτρεπόμενον ποσόν της εκρηκτικής ύλης.

4. Άπαξ τουλάχιστον του μηνός αρμόδιος τεχνικός, εις συγκεντρώσεις προσωπικού θα υπενθυμίξη και θα αναλύη εις το προσωπικόν την γενικήν διαταγήν ασφαλείας, ως και τας ειδικάς διαταγάς.

Άρθρον 15

Προσωπικόν

1. Τα Εργοστάσια δυναμίτιδος, ακάπνων πυριτιδών, καψυλλίων και πυροκροτητών, πρέπει να έχουν ως προϊστάμενον Χημικόν ή Χημικόν Μηχανικόν, όστις πρέπει να παραμένη εις το Εργοστάσιον καθ' όλην την διάρκειαν της εργασίας. Ο αναλαμβάνων καθήκοντα προϊσταμένου του Εργοστασίου Χημικός ή Χημικός Μηχανικός καταθέτει δήλωσιν εις το Υπουργείον Βιομηχανίας περί της αποδοχής των καθηκόντων αυτού. Επίσης δήλωσις κατατίθεται εις το Υπουργείον Βιομηχανίας και υπό του κατόχου του Εργοστασίου περί της αναθέσεως καθηκόντων εις τον Προϊστάμενον Χημικόν. Πλέον τούτου το Εργοστάσιον, από μηχανολογικής απόψεως, δέον να έχη και τον υπό του Β.Δ/τος 16/17 Μαρτίου 1950, ως τούτο ετροποποιήθη μεταγενεστέρως, προβλεπόμενον υπεύθυνον συντηρητήν.

2. Οι αρχιτεχνίται, εργοδηγοί ή προϊστάμενοι μεμονωμένων συνεργείων, δέον όπως είναι ειδικευμένοι εις τα της εκτελουμένης υπ' αυτών εργασίας.

3. Η εκτέλεσις επικινδύνων εργασιών και η χρήσις των μηχανών των οποίων ο χειρισμός είναι λεπτός, δεν πρέπει να ανατίθεται, ειμή εις προσωπικόν, το οποίον γνωρίζει άριστα τους χειρισμούς και να έχη ειδικήν τεχνικήν κατάρτησιν και τας καταλλήλους φυσικάς ικανότητας διά την εκπλήρωσιν της αποστολής του.

4. Απαγορεύεται εις τα Εργοστάσια εκρηκτικών υλών η εργασία ατόμων ηλικίας κάτω των 18 ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ειδικά μέτρα διά τα Εργοστάσια δυναμιτιδών

Άρθρον 16

Θέσις, έκτασις, διαίρεσις εργοστασίων

1. Εκ των εργοστασίων παραγωγής δυναμιτιδών χαρακτηρίζονται ως τύπου «Α» τα παράγοντα εκρηκτικής ύλης άνευ νιτρογλυκερίνης και ως τύπου «Β» τα παράγοντα εκρηκτικής ύλης με βάσιν την νιτρογλυκερίνην. Τα παράγοντα αμφοτέρα τα είδη χαρακτηρίζονται ως τύπου «Β».

2. Η θέσις του Εργοστασίου πρέπει να εκλέγηται τοιαύτη ώστε να πληροί απάσας τας αποστάσεις ασφαλείας από οδούς, χωρία, πόλεις, κατοικημένους γενικώς χώρους. Το έδαφος δύναται να είναι είτε επίπεδον, είτε να περιλαμβάνη φυσικάς ανωμαλίας και εξάρσεις εδάφους όποτε παρέχει μεγαλύτεραν ασφάλειαν. Έδαφος αμμώδες ή χωματώδες δέον να προτιμάται λόγω της ηλαττωμένης ικανότητος μεταδόσεως των εξ εκρήξεων δονήσεων.

3. Η έκτασις του γηπέδου των εγκαταστάσεων εξαρτωμένη εκ του τύπου του Εργοστασίου, της παραγωγικής ικανότητος αυτού και εκ της διαμορφώσεως του εδάφους δεν πρέπει εν πάση περιπτώσει να είναι μικροτέρα των 100.000 τετρ. μέτρων διά τα εργοστάσια τύπου «Α» και 150.000 τετρ. μέτρων διά τα του τύπου «Β».

4. Πλαίσια διά τον καθορισμόν της εκτάσεως του γηπέδου έσονται:

α) Η «νεκρά ζώνη» εντεύθεν της περιφράξεως πλάτους 25 μ. διά τα Εργοστάσια τύπου Α και 30 μ. διά τα Εργοστάσια τύπου Β.

β) Η απόστασις μεταξύ των συνεργείων, η οποία θα ανέρχηται κατ' ελάχιστον εις 20 μ. εις τα τύπου Α Εργοστάσια και 25 μ. εις τα τύπου Β τοιαύτα.

γ) Η εναποθηκευτική ικανότητα του Εργοστασίου, η οποία δέον να υπολογίζεται τουλάχιστον διά παραγωγήν 15 ημερών.

δ) Αι εν τω κατωτέρω πίνακι αποστάσεις ασφαλείας, δι' αναποθήκευσιν εκρηκτικών υλών εις τα Εργοστάσια

ΠΙΝΑΞ

Αποστάσεων ασφαλείας δι' αποθήκευσιν εκρηκτικών υλών εις τα εργοστάσια επεξεργασίας εκρηκτικών υλών (Δυναμίτιδων)

Ποσότης αποθηκεύσε ως εις χιλ/μμ	Αποστάσεις αποθηκών εις μέτρα από όρια γηπέδου εργοστασίου	από όρια κατοικημένων περιοχών	από σιδ/κών γραμμών	από κεντρικών οδικών αρτηρίων	αποστάσεις μεταξύ αποθηκών	& αποστάσεις από συνεργεία Εκρηκτικών Υλών
	1	2	3	4	5	6
2,5		21,0	9,0	9,0	2,0	4
4,5		27,0	11,0	11,0	2,5	5
9,0		34,0	14,0	14,0	3	6
13,5		38,0	15,0	15,0	3,5	7
18,0		43,0	17,0	17,0	3,5	7
23,0		46,0	18,0	18,0	4,5	9
34,0		52,0	21,0	21,0	4,5	9
45,0		58,0	23,0	23,0	5,0	10
57,0		61,0	24,0	24,0	5,5	11
60,0		66,0	26,0	26,0	6,0	12
91,0		72,0	29,0	29,0	6,5	13
113,0		78,0	32,0	32,0	7,0	14
136,0		82,0	34,0	34,0	7,5	15
181,0		90,0	37,0	37,0	8,0	16
227,0		98,0	40,0	40,0	9,0	18
272,0		104,0	41,0	41,0	9,5	19
317,0		108,0	44,0	44,0	10,0	20
362,0		114,0	46,0	46,0	10,0	20
408,0		119,0	47,0	47,0	11,0	22
453,0		122,0	49,0	49,0	11,0	22
544,0		130,0	52,0	50,0	12,0	24
634,0		137,0	58,0	52,0	12,5	25
725,0		143,0	58,0	53,0	13,0	26
815,0		149,0	59,0	55,0	13,5	27
906,0		154,0	63,0	56,0	14,0	28
1133,0	25	166,0	67,0	58,0	15,0	30
1359,0	26	177,0	72,0	59,0	16,0	32
1812,0	28	194,0	78,0	64,0	18,0	36
22265,	30	209,0	84,0	69,0	19,0	38
2718,0	32	223,0	90,0	72,0	20,0	40
3171,0	35	235,0	95,0	75,0	21,0	42
3624,0	37	244,0	98,0	76,0	22,0	44
4077,0	38	255,0	102,0	78,0	23,0	46
4530,0	40	264,0	105,0	79,0	24,0	48

5436,0	43	267,0	113,0	82,0	25,0	50
6342,0	45	270,0	119,0	84,0	27,0	54
7248,0	48	274,0	123,0	85,0	27,0	54
8154,0	50	287,0	128,0	87,0	29,0	58
9600,0	55	297,0	133,0	88,0	30,0	60
11333,0	60	322,0	143,0	96,0	32,0	64
13590,0	65	344,0	152,0	104,0	34,0	68
15855,0	70	367,0	160,0	110,0	36,0	72
18120,0	85	380,0	168,0	116,0	38,0	76
20385,0	100	408,0	174,0	122,0	39,0	78
22650,0	110	427,0	180,0	128,0	41,0	82
24915,0	120	445,0	186,0	134,0	43,0	86
27180,0	135	462,0	192,0	139,0	44,0	88
29445,0	150	477,0	197,0	143,0	46,0	92
31710,0	153	491,0	201,0	148,0	47,0	94
33915,0	155	504,0	206,0	152,0	49,0	98
36240,0	160	517,0	210,0	155,0	50,0	100
38505,0	162	527,0	215,0	159,0	52,0	104
40770,0	165	536,0	220,0	162,0	53,0	106
43035,0	167	546,0	223,0	165,0	55,0	110
45300,0	170	553,0	227,0	166,0	56,0	112
49830,0	175	559,0	235,0	168,0	59,0	118
54360,0	180	565,0	241,0	169,0	62,0	124
58890,0	185	572,0	247,0	171,0	66,0	132
63420,0	190	576,0	255,0	172,0	69,0	138
67950,0	192	579,0	259,0	174,0	72,0	144
72480,0	195	590,0	265,0	177,0	75,0	150
77010,0	197	599,0	271,0	180,0	78,0	156
81540,0	200	607,0	276,0	183,0	81,0	162
86070,0	202	613,0	280,0	184,0	84,0	168
90600,0	205	619,0	285,0	186,0	87,0	174
95130,0	207	626,0	291,0		90,0	180
104190,0	210	640,0	299,0	194,0	97,0	194
113325,0	215	657,0	308,0	198,0	102,0	204
124575,0	220	675,0	317,0	204,0	110,0	220
135900,0	225	623,0	328,0	210,0	117,0	234

Άρθρον 17
Συnergεία

1. Τα συnergεία παραγωγής εις μεν τα τύπου Α Εργοστάσια δέον να είναι τουλάχιστον τέσσερα, ενώ εις τα τύπου Β τουλάχιστον δέκα μεν όταν παράγονται αμμωνίτιδες και ζελατινοδυναμίτιδες και εξ όταν παράγονται μόνον ζελατινοδυναμίτιδες.
2. Η είσοδος εις έκαστον συnergείον, ήτις πρέπει να είναι εστρωμένη διά σκυροδέματος πάχους 8 εκ., τουλάχιστον, εν ουδεμιά περιπτώσει επιτρέπεται να ευρίσκηται έναντι εισόδου αναχώματος ετέρου συnergείου.

3. Εις το αυτό συνεργείον απαγορεύεται η συνύπαρξις δύο μηχανών, είτε εξυπηρετουσών την αυτήν φάσιν παραγωγής, είτε δι' οιανδήποτε άλλην εργασίαν. Γενικώς αι μηχαναί τοποθετούνται εις θέσιν μη εμποδίζουσιν την εύκολον εκκένωσιν του συνεργείου εκ του προσωπικού εις περίπτωσιν κινδύνου.

Άρθρον 18 Ατμολέβης

1. Ο ατμολέβης των εργοστασίων, δέον να ευρίσκηται εις απόστασιν μείζονα των 40 μ. εκ των επικινδύνων συνεργείων και αποθηκών να λειτουργή δι' υγρών καυσίμων, ώστε να επιτυγχάνηται τελεία καύσις και να αποφεύγωνται τα προϊόντα ατελούς καύσεως. Η δεξαμενή υγρών καυσίμων πρέπει να ευρίσκηται έξωθι του λεβητοστασίου, και περίξ αυτής να υπάρξη λεκάνη ασφαλείας δυναμένη να περιλάβη το σύνολον του καυσίμου εις περίπτωσιν διαρροής ή βλάβης της δεξαμενής.
2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αι εν ισχύι διατάξεις περί ατμολεβήτων.

Άρθρον 19 Συσκευαί Νιτρώσεως Γλυκερίνης

1. Αι συσκευαί νιτρώσεως γλυκερίνης να είναι τύπου ενός εκ των ανεγνωρισμένων διεθνώς αλλοδαπών συστημάτων συνεχούς λειτουργίας, αι δε εγκαταστάσεις να εκτελούνται συμφώνως με τας μελέτας ξένων οίκων.
2. Απαγορεύεται η εγκατάστασις συσκευών νιτρώσεως γλυκερίνης συστήματος ασυνεχούς λειτουργίας.
3. Δι' εκάστην συσκευήν νιτρώσεως γλυκερίνης δέον να υφίσταται ψυκτική μηχανή παραγωγής ψυχρού ύδατος αναλόγου ψυκτικής ικανότητος ως και ανάλογος αεροσυμπιεστής μετ' αεροφυλακίου.
4. Η έναρξις και διακοπή λειτουργίας των επικινδύνων συνεργείων (ζυμώνσεως νιτρογλυκερίνης κλπ.) πραγματοποιούνται από καταφυγίου εκ σιδηροπαγούς σκυροδέματος, ευρισκομένου εις απόστασιν τουλάχιστον 10 μ. από του συνεργείου.
5. Έξωθι των συνεργείων νιτρώσεως και εις μικράν απόστασιν εκ τούτων δέον να εγκαθίστανται εξαμεναί καταδύσεως (λουτήρες πλήρεις ύδατος) ή καταιονιστήρες ύδατος.

Άρθρον 20 Αφύγρανσις Νιτροβάμβακος

Η αφύγρανσις του Νιτροβάμβακος δέον να πραγματοποιηήται εις ιδιαίτερον συνεργείον και να λαμβάνωνται τα ενδεικνυόμενα μέτρα ασφαλείας, κατά τους χειρισμούς του αφυγραθέντος Νιτροβάμβακος. Επίσης δέον, να υφίσταται εγκατάστασις απαγωγής του στατικού ηλεκτρισμού.

Άρθρον 21 Προσωπικόν

Απαγορεύεται η εργασία, εντός του αυτού συνεργείου, προσωπικού άνω των δέκα ατόμων ως και η επεξεργασία εκρηκτικών υλών άνω των 400 χιλιογράμμων.

Άρθρον 22 Ποιότης Προϊόντων-Μεταφορικά μέσα

1. Τα παραγόμενα προϊόντα θα πρέπει να είναι αρίστης ποιότητος, να πληρούν τας διεθνείς προδιαγραφάς ως προς σύνθεσιν, ποιότητα, ασφάλειαν εναποθηκεύσεως, ικανότητα μεταφοράς και χρήσεως.
2. Αι δυναμίτιδες πρέπει να είναι καλώς συσκευασμένοι εις φυσίγγια απαγορευμένης της χύδην μεταφοράς των.
3. Έκαστον εργοστάσιον δέον όπως διαθέτη ίδιον μεταφορικών μέσον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' Ειδικά μέτρα διά τα εργοστάσια καυσιλλίων και πυροκροτητών Άρθρον 23 Παρασκευαστήρια

1. Η απόστασις μεταξύ των παρασκευαστηρίων πρώτων υλών γομώσεως καψυλλίων και πυροκροτητών δέον να είναι 20 μέτρα τουλάχιστον εάν η εν αυτοίς εκρηκτική ύλη ανέρχεται εις 20 χιλιόγραμμα και 35 μ.εάν η εκρηκτική ύλη υπερβαίνει τα 20 χιλιόγραμμα.

2. Οι χώροι κατεργασίας διά την παραγωγήν εκρηκτικών υλών (κοκκοποίησης, ανάμιξις, διανομή) να κατασκευάζονται εξ ωπλισμένου σκυροδέματος.

3. Οι χώροι κατεργασίας εις ους δεν εργάζεται προσωπικόν, κατασκευάζονται διά τοιχοποιίας, εξ ελαφράς κατασκευής, ενώ η οροφή εξ ωπλισμένου σκυροδέματος.

4. Τα ξηραντήρια και αι αποθήκαι κατασκευάζονται διά τοιχοποιίας εκ πλίνθων, η δε οροφή να είναι ελαφράς κατασκευής και κατά προτίμησιν εκ πλακών αμιαντοτσιμέντου.

5. Τα παρασκευαστήρια συνίστανται εκ των κάτωθι αναφερομένων κτιρίων, εις τα οποία ο αριθμός των παραγομένων και η ποσότης του υπό επεξεργασίαν υλικού δεν δύνανται να υπερβαίνουν τα εν τω κατωτέρω πίνακι αναγραφόμενα:

Παραγωγή Υδραζωτικού και στυφνικού μολύβδου, άτομα 6, χιλ. 50.

Παραγωγή Βροντώδους Υδραργύρου, άτομα 2, χιλ. 50.

Ξηραντήριο, άτομον 1, χιλ. 100.

Κοκκοποίησης, άτομα 2, χιλ. 8.

Μία αποθήκη αμιγών εκρηκτικών υλών, άτομον 1, χιλ. 100.

Μία αποθήκη μειγμάτων εκρηκτικών υλών, άτομον 1, χιλ. 100.

Ανάμιξις, άτομα 2, χιλ. 20.

Ζυγιστήριο Διανομή, άτομα 2, χιλ. 10.

6.α) Η παραγωγή και κατεργασία εκρηκτικών υλών διά κατασκευήν καψυλλίων και πυροκροτητών δέον να εκτελείται εντός ιδιαίτερου διαμερίσματος επαρκώς προστατευομένου.

β) Επιτρέπεται η κατεργασία εκρηκτικών υλών διά των χειρών, όταν η υγρασία των είναι ανωτέρα των 30%.

Άρθρον 24

Συνεργεία Καψυλλίων

1. Τα συνεργεία γομώσεως καψυλλίων δέον να έχουν οροφάς εξωπλισμένου σκυροδέματος, τοίχους εξ οπτοπλίνθων, μεγάλα ανοίγματα διά παράθυρα, τα οποία αντί υαλοπινάκων να φέρουν διαφανή φύλλα εκ πλαστικής ύλης, τα δε εν αυτοίς μηχανήματα να είναι γειωμένα.

2. Το ειδικόν διαμέρισμα των γομωτικών μηχανών να χωρίζεται από τα συνεργεία καψυλλίων διά τοιχείου εξ ωπλισμένου σκυροδέματος πάχους 30 εκ τουλάχιστον.

3. Τα παραγόμενα προϊόντα δέον να απομακρύνονται συνεχώς προς την αποθήκην ημερησίας παραγωγής.

Άρθρον 25

Συνεργεία γομώσεως πυροκροτητών

Τα κτίρια γομώσεως πυροκροτητών να φέρωσιν οροφήν εξ ωπλισμένου σκυροδέματος και τοιχοποιίαν εξ οπτοπλινθοδομής. Οι σύρται γομώσεως και τα πιεστήρια να απομονώνται μεταξύ των διά στοιχείων εξ ωπλισμένου σκυροδέματος πάχους 30 εκ. τουλάχιστον. Η οπισθία πλευρά των πιεστηρίων και των συρτών να κατασκευάζεται εξ ωμοπλίνθων. Τα μηχανήματα να ώσι γειωμένα, εις δε την είσοδον του συνεργείου να υπάρχη σύστημα απαγωγής του στατικού ηλεκτρισμού. Έκαστον πιεστήριον δέον να εξυπηρετείται υπό ενός μόνον ατόμου.

Άρθρον 26

Αποθήκαι καψυλλίων – πυροκροτητών

1. Τα καψύλλια και οι πυροκροτηταί δέον να αποθηκεύονται κεχωρισμένως εις ιδιαίτερας αποθήκας δι' έκαστον είδος, απεχούσας τουλάχιστον 100 μ. από τα υπόλοιπα συνεργεία και αποθήκας. Η οροφή των αποθηκών κατασκευάζεται εξ ωπλισμένου σκυροδέματος, οι δε πλευρικοί τοίχοι εξ οπτοπλίνθων. Αι αποθήκαι να περιβάλλονται δι' ισχυρού αναχώματος κατά τα ανωτέρω εν άρθρω 4 παράγραφος 4 οριζόμενα.

2. Εις εκάστην αποθήκην καψυλλίων δύνανται να αποθηκεύονται μέχρι 10.000.000 τεμάχια, εις δε εκάστην των πυροκροτητών μέχρι 5.000.000 τεμάχια.

Άρθρον 27
Εξουδετέρωσις εκρηκτικών υλών

1. Εις άπαντα τα παρασκευαστήρια εκρηκτικών υλών, πρέπει να υπάρχει κατάλληλος αποχέτευσις των προϊόντων πλύσεως των δαπέδων αυτών, ούτως ώστε ταύτα να διοχετεύονται εις ανοξείδωτα δοχεία υπερχυλίσεως ένθα εξουδετερούμενα να διοχετεύονται εν συνεχεία εις κατάλληλον φρέαρ εντός του εργοστασίου.
2. Η εξουδετέρωσις του μεν Υδραζωτικού και στυφνικού μολύβδου δέον να γίνηται πάντοτε δι' αραιού νιτρικού οξέος, του δε βροντώδους υδραργύρου δι' αραιού υδροχλωρικού οξέος.
3. Τα συνεργεία και αι αποθήκαι καψυλλίων και πυροκροτητών συνδέονται μεταξύ των διά διαδρόμων εκ σκυροδέματος αντιολισθηράς επιφανείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'
Ειδικά μέτρα αφορώντα τα εργοστάσια παραγωγής
πυραγωγών σχοινίων (θρυαλλίδων)
Άρθρον 28
Βραδύκαυστος θρυαλλίς

1. Τα συνεργεία παραγωγής κοινής, ημιδιαβρόχου και αδιαβρόχου θρυαλλίδος κατασκευάζονται ισόγεια άνευ αναχωμάτων, δύνανται δε να τοποθετηθώσι μέχρι τρεις μηχαναί εντός εκάστου εξ αυτών.
2. Οι κινητήρες και η ηλεκτρική εγκατάστασις των μηχανημάτων δύνανται να τοποθετηθώσιν εντός του συνεργείου υπό την προϋπόθεσιν ότι θα είναι ανετικρηκτικού τύπου.
3. Οι λαμπτήρες φωτισμού θα είναι κεκαλυμμένοι διά κώδωνος ασφαλείας.
4. Ειδική μέριμνα δέον να λαμβάνηται διά τον αερισμόν του συνεργείου.
5. Το κτίριον παραγωγής μαύρης πυρίτιδος να κατασκευάζεται μετ' αναχωμάτων, συμφώνως προς τα εν άρθρω 4 παρ. 4 οριζόμενα.

Άρθρον 29
Ακαριαία θρυαλλίς

1. Τα συνεργεία παραγωγής ακαριαίας εκρηκτικής θρυαλλίδος να κατασκευάζονται κεχωρισμένα αλλήλων μετ' αναχωμάτων.
2. Η αποθήκη της εκρηκτικής ύλης, η παραγωγή θρυαλλίδος ή αδιαβροχοποιήσις, και η αποθήκη αυτής, να τοποθετώνται εις ιδιαίτερα κτίσματα, απέχοντα αλλήλων κατά 20 μ. τουλάχιστον.
3. Η αφύγρανσις του πεντρίτου να πραγματοποιήται εις ιδιαίτερον κτίριον εις ο να υφίσταται εγκατάστασις απαγωγής στατικού ηλεκτρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'
Ειδικά μέτρα διά τας αποθήκας εκρηκτικών υλών τας
ευρισκομένας εκτός εργοστασίων
Άρθρον 30

1. Αι μεμονωμένα αποθήκαι εκρηκτικών υλών εγκαθίσταναι εις απομεμακρυσμένας εκ κατωκημένων τόπων περιοχάς και μακράν κυρίων οδικών αρτηριών.
2. Αι αποθήκαι περιφράσσονται μέχρις ύψους 1,80 τουλάχιστον μ. διά μονίμου δικτυωτού πλέγματος και εις ακτίνα οριζομένην διά του τύπου $a=KVQ$ ένθα α είναι η απόστασις $K=0,8$ και $Q=η$ υπό εναποθήκευσιν ποσότης εκρηκτικών υλών.
3. Απαγορεύεται η εναποθήκευσις δυναμιτίδων και καψυλλίων ή πυροκροτητών. Η αποθήκη καψυλλίων κατασκευάζεται εντός του περιφραγμένου χώρου και εις απόστασιν 10 μ. τουλάχιστον από τας αποθήκας δυναμίτιδος και τουλάχιστον 10 μ. από της περιφράξεως.
4. Αι αποθήκαι δυναμιτίδων και καψυλλίων δέον να περιβάλλωνται δι' αναχωμάτων, κατά τα εν άρθρω 3 παρ. 4 οριζόμενα.
5. Εις την αποθήκην καψυλλίων δύνανται να αποθηκεύηται θρυαλλίς και φυσίγγια κυνηγίου, εις δε την αποθήκην δυναμίτιδος η μαύρη πυρίτις.

6. Αι αποθήκαι δεν πρέπει να έχουν ηλεκτρικήν εγκατάστασιν αι δε φορτοεκφορτώσεις διενεργούνται κατά την διάρκειαν της ημέρας.
7. Ο χώρος ο εντός της περιφραγμένης περιοχής να αποψιλούται συνεχώς.
8. Εκάστη αποθήκη δέον να φυλάσσεται καθ' άπαν το 24ωρον υπό φύλακος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ειδικά μέτρα ασφαλείας διά τα απογομωτήρια πυρομαχικών Άρθρον 31

1. Τα απογομωτήρια πυρομαχικών να απέχουν τουλάχιστον 1.500 μέτρα από την πλησιεστέραν παρυφήν κατωκημένων τόπων, εθνικών οδών ως και εγκαταστάσεων κοινής χρήσεως και ωφελείας.
2. Απαγορεύεται η εγκατάστασις οιοδήποτε συνεργείου απογομώσεως εις απόστασιν ελάχιστονα των 50 μ. από της περιφράξεως.
3. Η αδρανοποίησις των πυρομαχικών εκτελείται παρ' ειδικού πυροτεχνουργού. Εφ' όσον τα πυρομαχικά προέρχονται εξ εκποίσεως εκ των αποθεμάτων των Στρατιωτικών Αρχών, η αδρανοποίησις εκτελείται συμφώνως προς τας οδηγίας τούτων.
4. Επιτρέπεται η κατόπιν αδείας του Υπουργείου Βιομηχανίας και εις ειδικάς περιπτώσεις, αποθήκευσις των προς αδρανοποίησιν πυρομαχικών, εν υπαίθρω, υπό την προϋπόθεσιν ότι αι στοιβάδες θα απέχουν από τας λοιπάς εγκαταστάσεις του απογομωτηρίου τουλάχιστον 100 μέτρα από δε της περιφράξεως 50 μ.
5. Η αποκοχλίωσις των πυροσωλήνων και η αφαιρέσις των ενισχυτών, πρέπει να εκτελήται εις θέσιν, εμβαδού τουλάχιστον 4Χ4 μ. περιβαλλομένην δι' αναχωμάτων. Εις την θέσιν ταύτην πρέπει να είναι εγκατεστημένος εις μόνον σφιγκτήρ (μέγγενη), εις τον οποίον προσαρμόζονται ανά εν τα βλήματα. Ο χειριστής της αποκοχλιωτικής μηχανής ευρίσκεται εις θέσιν μακράν του σφιγκτήρος και όπισθεν του αναχώματος. Η αποκοχλιωτική μηχανή διά την περιστροφήν της κλειδός αποκοχλιώσεως του πυροσωλήνος δέον να διαθέτη κατάλληλον σύστημα μεταδόσεως της περιστροφικής κινήσεως.
6. παντες οι πυροσωλήνες μέχρι της ημέρας του ποντισμού των συγκεντρώνονται, μεταφερόμενοι καθ' εκάστην ημέραν εις θέσιν περιβαλλομένην δι' αναχωμάτων.
7. Ομοίως πυρομαχικά έχοντα αλλοιώσεις τοιαύτας, ώστε να καθίσταται λόγω φθοράς ή βλάβης, επικίνδυνος η διάλυσίς των, πρέπει να μεταφέρονται εις ετέραν, ως εν τη προηγουμένη παρ. 6 θέσιν και να παραμένουν μέχρι του ποντισμού των.

Άρθρον 32 Αρμοδιότης

1. Διά τον έλεγχον της τηρήσεως των διατάξεων του παρόντος Ν.Δ. αρμοδία υπηρεσία ορίζεται η Διεύθυνσις Α' Τμήμα 2ον της Γενικής Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Βιομηχανίας. Ειδικώς διά τας αποθήκας εναποθηκεύσεως εκρηκτικών υλών μέχρι 2.000 χιλιογράμμων και καψυλλίων μέχρι 200.000 τεμαχίων αρμόδια τυγχάνουν αι κατά τόπους Περιφερειακά Υπηρεσία Ηλεκτρισμού και Μηχανολογίας του αυτού Υπουργείου, ως και η Υπηρεσία Μηχανολογίας Αθηνών.
2. α) Η ισχύς του παρόντος Νομοθετικού Διατάγματος άρχεται ανά τρίμηνον από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
β) Διά τα ήδη λειτουργούντα Εργοστάσια, εργαστήρια ή αποθήκας εκρηκτικών υλών, επιτρέπεται παρέκκλισις υπό ωρισμένας διατάξεις του παρόντος Νομοθ. Δ/τος κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργείου Βιομηχανίας μετά γνώμην του Τεχνικού Συμβουλίου και διά χρονικόν διάστημα μη δυνάμενον να υπερβή την πενταετίαν.
γ) Εις περιπτώσεις ακαταλληλότητος περιοχής, διατιθεμένου χώρου και δυσμενών συνθηκών λειτουργίας, εφαρμόζεται η διάταξις του άρθρου 3 του Νόμου 3214/55.

Άρθρον 33

Διά Βασιλικών Διαταγμάτων εκδιδόμενων κατόπιν προτάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Δημοσίας Τάξεως, ρυθμίζονται τα της διακινήσεως, εμπορίας, ελέγχου, διαθέσεως και χρήσεως των εκρηκτικών υλών.

Εν Αθήναις τη 28 Νοεμβρίου 1968
Έν ονόματι του Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓ. ΖΩΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Α΄
ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Β΄
ΔΗΜ. ΠΑΤΙΑΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ν.ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΗΛ. Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΦΕΟΦ.
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΑΛΕΞ. ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΚΩΝΣΤ.
ΚΥΠΡΑΙΟΣ, ΑΠΟΣΤ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ.

Έθεωρηθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγής.

Εν Αθήναις τη 2 Δεκεμβρίου 1968

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΗΛ. Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ